

Незнание или неджгъ?

Презъ самия разгаръ на „решителната акция“ срещу македонцитѣ въ България, последниятъ земеделски министъръ на вътрешнитѣ работи Хр. Стояновъ, бѣ поискалъ отъ ржково „мото тѣло“ на емиграцията едно „изложение“ по македонския въпросъ. Искането си бѣ придружилъ съ галантното извинение, че не билъ познавалъ въпроса нито въ сжщността, нито въ подробноститѣ му. Всички вестници хрошикираха това искане на българския министъръ и никой не възказа очудване. Защото тогава бѣха свикнали види се съ „незнанието“ на г-да министритѣ.

Сърбитѣ, които съ Македония не сж свързани нито съ една историческа и културна традиция, нѣматъ никаква национална общностъ съ македонцитѣ; отъ Македония и въ Македония сж имали само агенти на политическа пропаганда и нито единъ културенъ деятель; отъ самото население тамъ сж били посрѣщани съ стиснати въ гнѣвъ юмруци или рѣдко съ отворена за злато шепя — тѣ сърбитѣ, които и културно и исторически, и всѣкакъ бѣха и сж чужденци за Македония, познавали сж македонския въпросъ повече отколкото поменатия български министъръ.

Простено е най-после да не знаятъ подробноститѣ на

единъ въпросъ, колкото той да е голѣмъ и свързанъ съ общата сждба на българското племе. Позволено е, казвамъ, защото единъ министъръ може да дойде на министерско кресло направо отъ своето обушарско, шивашко и пр. ателие. Не е позволено, обаче, на никой българинъ, особено когато той е нѣкакъвъ ржководител — политически или културенъ — да не познава македонския въпросъ поне въ неговата нравствена сжщностъ, поне като въпросъ на страдания и копнежи на едната третинка отъ цѣлото българско племе.

На горния споменъ и разсжждения ни наведе единъ младъ и талантливъ български писателъ, който, за да напише нѣщо на македонски сюжетъ, е поискалъ да си достави книги по македонския въпросъ. Разбира се, че сж потребни „книги“, ако е дума да се напише нѣщо широко — романъ или епопея — въ което художествената измислица да върви успоредно съ историческата правда. Но, когато се к в с в е за н ѣ щ о малко, случайно, бързо, всѣкой българинъ, и още повече всѣкой български писателъ, трѣбва да го намира веднага и въ сърдцето, и въ въображението си. По тоя пжтъ само въ българската поезия може да забие пулсътъ на българския животъ.

Нер. Бадевъ